

POSELSTVÍ KNIHY JONÁŠ

ÚČEL KÁZÁNÍ: **Poznat** dobrotivost a svrchovanost Boží.

HOMILETICKÁ MYŠLENKA: Hospodin posílá Jonáše se slovem soudu k pohanskému národu do Ninive. Jonáš odmítá, avšak Hospodin způsobí bouři na lodi, velkou rybu, aby přiměl Jonáše k vykonání své vůle.

A. ÚVOD

I. Technické informace o knize Jonáš

I.a) Jonáš působí v Izraeli v 1. pol. 8. st. před Kristem za vlády krále Jarobeáma (2. Kr. 14:23-28).

I.b) Ninive (dnešní Mosul v severním Iráku) se nachází na počátku svého mocenského rozkvětu jakožto hlavního města Asyrské říše. Vzdálenost mezi severním Izraelem a Niniví je cca 1 000 Km.

II. Literární žánr knihy?

II.a) Toto je velice důležitá otázka. Jedná se o formu alegorie, podobenství či o historické vyprávění? Z podrobného zkoumání textu je zřejmé, že se jedná o tzv. **prorocké vyprávění**, které: „stejně jako vyprávění o Eliášovi a Elíšovi z I. Královské i zde u Jonáše jde o skutečné historické události... Tak jako u Eliáše a Elíši jsou popisovány neobvyklé události (krkavci zajišťují chleba a maso pro proroka), jsou takovéto neobvyklé události popisovány i u Jonáše, kdy např. velká ryba zajišťuje prorokův transport... **Jonášův příběh je prezentován jako historická událost stejně jako jsou historickou skutečností i jiné prorocké příběhy.**¹

B. STAŤ

Přečíst celou knihu Jonáš

Na poselství knihy Jonáš se můžeme podívat z různých úhlů pohledu, např. důraz misie mezi pohany. Ve svém kázání bych se chtěl zaměřit na to, jak se v tomto příběhu prezentuje Bůh a Jonáš a jaký je mezi nimi vztah.

¹ English Standard Version - Study Bible, Mark. D. Futato, Jonah's Introduction, page 1684

I. Jonáš

I.a) Jonášova vzpurnost

1Stalo se Hospodinovo slovo k Jonášovi, synu Amítajovu: 2Vstaň, jdi do Ninive, toho velkého města, a volej proti němu, protože jeho zlo vystoupilo přede mne. 3Jonáš vstal, aby utekl pryč od Hospodina do Taršíše. Přišel do Jafy a našel loď plující do Taršíše. Zaplatil jízdné a nastoupil na ni, aby se s nimi plavil do Taršíše pryč od Hospodina.

I.b) Jonášova věrnost

8Zeptali se ho: Pověz nám, prosím, kvůli komu nás potkalo toto zlo? Jakou máš práci? Odkud přicházíš? Jaká je tvá země a z kterého lidu jsi? 9Odpověděl jim: Jsem Hebrej a bojím se Hospodina, Boha nebes, který učinil moře i souš.

I.b)1. Jonáš nelpí na svém životě (1:12-zvedněte mě a vrhněte mě do moře). Muži ho tedy vhodili do moře, to utichlo „**a ti muži se Hospodina převelice báli, obětovali Hospodinu oběti a činili mu sliby.**“ (1:16).

I.b)2. Jonáš spí na rozbouřené lodi jako „mimino v náručí matky“ (1:5), čímž prokazuje svoji důvěru, spoléhání se na Hospodina. Viz **spící Ježíš** na rozbouřeném moři (Mt 8:24) anebo **apoštol Petr**, jenž spí v „otcovském bezpečí“ ve vězení den před svojí plánovanou popravou (Sk 12:6).

I.c) Jonášovo pokoření

Z nitra ryby se modlí k Hospodinu, vyznává Hospodinovu spásu, pokořuje se před ním a zavazuje se ho následovat (2:2-10).

II. Hospodin

II.a) Neměnnost Hospodinovy vůle

Poté, co velká ryba vyvrhla Jonáše na souš, tak se Hospodinovo slovo stalo k Jonášovi **podruhé** se stejným posláním - jít do Ninive se zvěstí Božího soudu. Nyní Jonáš poslouchá, zvěstuje slovo Božího soudu (3:4) a **Ninive na zvěst reaguje pokáním a vírou** (3:5-10)!

II.b) Hospodinova svrchovaná vláda nad jeho stvořením

V celém Jonášově příběhu vidíme výrazně projevující se Hospodinovu svrchovanost nad veškerým jeho stvořením: Hospodin seslal na moře veliký vítr (1:4), utišil bouři (1:15), připravil velkou rybu, aby Jonáše spolkla a následně vyvrhla (2:1, 11), zabezpečil přísun základních životních funkcí Jonáše v nitru ryby po celou dobu jeho pobytu tam, svojí svrchovanou mocí přiměl Jonáše, aby nakonec vykonal jeho vůli, byť se všemožně snažil ji nevykonat, Hospodin dal ve velmi krátké době vyrůst rostlině (ricinovník/skočec obecný), aby Jonáši dělala stín a také způsobil červa, který ji zničil (4:6, 7), připravil horký východní vítr a slunce, aby horko bilo na Jonášovu hlavu (4:8).

II.c) Hospodinova láska k Ninivským

Hospodinovi je líto Ninivských, byť nejsou jeho vyvoleným lidem, a proto k nim posílá se zvěstí Božího slova svého proroka:

11A mně by nemělo být líto toho velkého města Ninive, ve kterém je víc než sto dvacet tisíc lidí, kteří nerozeznají pravici od levice, a ještě množství zvířat?

III. Shrnutí

Hospodin povolává svého služebníka Jonáše, aby vykonal jeho vůli při zvěstování evangelia pohanům v daleké zemi. Namísto toho, aby Jonáš Boha poslechl, tak od něj utíká **pryč úplně opačným směrem**, ale je mu to marné! Před Bohem se nelze nikde schovat. Bůh způsobil na lodi bouři a poté přivede i velkou rybu, která Jonáše pohltí na tři dny a tři noci. Pak je Jonáš vyvržen na souši.

Hospodin povolává svého služebníka Jonáše **podruhé**, aby vykonal jeho vůli. Nyní již Jonáš poslušně jde a hlásá Boží slovo pohanům, kteří jeho slovu uvěří a celé město činí pokání! No jaká skvělá zpráva!, avšak ne pro Jonáše - ten se „hrozně moc rozzlobil“ (4:1) a byl na Boha tak našťvaný, že si přál raději zemřít!?!?

Proč jsem tě přece jenom poslechnul, když jsi stejně neudělal to, co jsem jim od Tebe vyřizoval (slovo soudu)??, říká Jonáš. Jonášův problém byl, že byl **neposlušný (duchovně líný)**, nechtěl dělat to, co mu Bůh říkal a když už to přeci jen nakonec udělal, tak Bohu vyčítá, že nesplnil to, co jím bylo předáno ninivským, byť zažil obrovské působení Boží moci a milosti ve svém životě a skrze svoji službu.

Jonáš se „hrozně moc rozzlobil“, že se nestalo to, co zvěstoval ninivským a poté, když mu uschnul ricinovník dávající stín se rozzlobil až na smrt. Když se ho Hospodin s **trpělivostí, nadhledem a chtělo by se říci i s úsměvem zkušeného otce** 2x ptá: „Je dobré, že ses tak rozzlobil?“ a Jonáš na to odpoví: „Je to dobře!“. Jeho zarputilost/neoblomnost se nezměnila dokonce ani po zkušenosti s vhozením do moře, pohlcením rybou a následném vyvržení na souš.

C. ZÁVĚR

Bůh v životech svých služebníků a dětí neustoupí ze svých plánů a záměrů, které má s jejich životy, byť by se jednalo dokonce i o jeho vlastního syna (**On neušetřil vlastního Syna, ale za nás za všechny ho vydal.** - Ř 8:32a).

I my jako Boží děti jsme stále hříšní lidé, bojující s hříchem a různými formami neposlušnosti a zatvrzelosti vůči Bohu a byť teoreticky víme, že bojovat s Bohem je marné, přesto to stále děláme a **Bůh ve své neskonale trpělivosti a laskavosti nás vychovává**, trestá a přivádí nazpět k sobě do vztahu poslušnosti Božích dětí vůči našemu Bohu, Otci a Stvořiteli.